

NÆSTVED MUSEUM

Handleplan 2008-2009

Vigtige mål for de næste to år:

- At få mulighed for at ansætte en museumsinspektør, der kan varetage arbejdet med nyere og nyeste tid i samarbejde med de kommunale og de statslige myndigheder, og som samtidig kan videreføre og udvikle arbejdet med kunsthåndværk, gerne i samarbejde med de kommunale kulturcentre og erhvervsvirksomheder som fx Holmegaard Glasværk med Kähler Keramik.
- At få mulighed for at ansætte det nødvendige antal museumsassistenter/kustoder, så museet kan få genåbnet sine udstillinger i kendt omfang ”tirsdag – søndag samt helligdage kl. 10-16 i begge afdelinger”.
- At få mulighed for at ansætte en sekretær/registrator, som kan aflaste museets inspektører, hvorved deres faglige potentiale kan udnyttes væsentlig bedre end nu.
- At få overdraget Næstved Kommunes Kähler-samling permanent til det statsanerkendte museum, således at alle kræfter kan samles om at formidle helheden i museets og kommunens samlinger bedre til gavn for Næstveds branding.
- At få taget hul på en længe tiltrængt renovering af museets udstillinger.

Kontor:

Ringstedgade 4
DK-4700 Næstved
Tlf.: 55 77 08 11
Fax: 55 77 18 54

E-mail: post@naestved-museum.dk
Hjemmeside: www.naestved-museum.dk
Bank: DiBa 6060 152 202 6
CVR-nr: 32 25 66 19

NÆSTVED MUSEUM

Indledning

Næstved Museum drives som statsanerkendt, kulturhistorisk museum i henhold til Museumsloven (lov nr. 473 af 7. juni 2001 i henhold til lovbekendtgørelse nr. 1505 af 12.12.2006). Som kulturhistorisk museum refererer Næstved Museum til lovens kap. 2 § 4 og til kap. 6. Væsentlige dele af museets undersøgelsesarbejde med afledte funktioner er beskrevet i kap. 8.

Ansvarsområde

Næstved Museums primære ansvarsområde er identisk med Næstved Kommune. Næstved Museum har dermed ansvar for det kulturhistoriske museumsarbejde inden for fagområderne arkæologi og nyere tid i et landskab på 680 km², beboet af mere end 80.000 mennesker.

Som hybridmuseum med tværfaglige relationer til kunstmuseerne har Næstved Museum endvidere arbejdsopgaver inden for fagområdet kunstindustri og kunsthåndværk, baseret på lokale virksomheders bidrag til dansk design.

Administration

Den forenkede administration, som kan ventes at komme af at erstatte det hidtidige samarbejde med 5 instanser (4 kommuner og amtet) med én instans, nemlig Næstved Kommune, er endnu ikke slået helt igennem. Der er naturligvis altid problemer, når en administration skal til at fungere på en ny måde, og vi har i de forløbne måneder af 2007 oplevet en lang række u hensigtsmæssigheder i form af overgreb på fortidsminder og kulturarvs-elementer i land- og byskab. Men forenklingen og dermed forbedringen må trods alt forventes at slå igennem i planperioden, når den samlede forvaltning får bedre kendskab til national lovgivning og regelsæt på kulturarvsområdet.

På det økonomiske område er det tydeligt, at kommunalreformen koster mange penge, som kommunen selv skal finansiere, og derfor har vi i de første måneder af 2007 oplevet en stærk uvilje til at tænke nye finansieringsmodeller for museumsområdet - uanset hvor nødvendige de er. Vi tænker her bl.a. på den helt uholdbare situation, som følger af, at halvdelen af museets personale forsvandt med amtets nedlæggelse. Igen må vi forvente, at situationen løser sig op i løbet af handleplansperioden. I modsat fald måtte man konkludere, at det ville være umuligt at drive moderne, statsanerkendt museums virksomhed i Næstved Kommune.

Bestyrelse

Næstved Museums nye bestyrelse er på plads med 9 mand, hvoraf 6 er valgt af Næstved Museumsforening, 2 udpeget af Næstved Byråd og 1 udpeget af museets personale. Bestyrelsen har indledt sit arbejde med at nytænke museet og dets funktioner – på basis af de gennem 90 år indhentede samlinger og den bagvedliggende viden til dokumentation og belysning af kulturarven i Næstved Kommune. Bestyrelsen lægger vægt på, at museet arbejder helt ud til grænsen for den ny kommune. Næstved Museum er ikke kun ”bymuseum” for byen Næstved, men det statsanerkendte kulturhistoriske museum for hele Næstved Kommune. Bestyrelsen har allerede behandlet og godkendt et skitseprojekt til et nyt Næstved Museum, som kan indgå i de kommende års drøftelser med Næstved Kommune og eventuelt store fonde om museets fremtid.

NÆSTVED MUSEUM

Organisation

Mange års drøftelse om museets organisation er indstillet. Næstved Museumsforening og Næstved Kommune er enige om, at det statsanerkendte museum drives af museumsforeningen. Herved sikres armslængdeprincippet med den indbyggede kontrol, som de byrådsudpegede bestyrelsesmedlemmer og den statsautoriserede revision giver.

Samtidig sikrer de byrådsudpegede bestyrelsesmedlemmer den dialog med det politiske niveau, som er så utrolig vigtig for en kulturarvsinstitution, der er afhængig af driftsmidler fra lokalsamfundet.

Der er altså i Næstved enighed om, at det ikke er nødvendigt at omdanne Næstved Museum til en selvejende institution med en støtteforening, selv om det er denne model, Organisationen Danske Museer og Kulturarvsstyrelsen generelt anbefaler.

I denne sammenhæng er det morsomt at notere, at museets vedtægter fra 1954, som er godkendt af Undervisningsministeriet 10.02.1954, fastslår: "Museumsforeningen for Næstved og Omegn er en selvejende institution, der ejer og forvalter Næstved Museum, hvis hjemsted er Næstved by."

Kulturaftaler

Næstved Museum har gennem årene lagt betydelige ressourcer i kulturaftalerne mellem Kulturministeriet og Kulturregion Storstrøm (Storstrøms Amt med kommuner). Næstved Museum har hidtil haft særdeles positive erfaringer med kulturaftalerne, som har givet væsentlige fremskridt i form af fælles webredaktion, bevaringscenter, arkivkonsulent og masser af samarbejde på tværs af museer og andre institutioner gennem årene.

Næstved Museum er naturligvis parat til at lægge lige så store ressourcer i nye kulturaftaler i det omfang, det kan berettiges i forhold til de ressourcer, som det politiske niveau lægger i sagen. Det må i den forbindelse pointeres, at de statsanerkendte museer ikke kun er sat i verden for at tænke nye projekter, men først og fremmest for at forvalte viden og samlinger i hver sit ansvarsområde som beskrevet i museumsloven.

Efter at de nævnte fællesinstitutioner er etableret under tidligere kulturaftaler og har fået sikret deres fortsatte eksistens, må det konstateres, at der nu mangler en hel del på det driftsmæssige område, før man kan nyde frugterne af indsatsen.

Gamle problemer – nye udfordringer!

Ved indgangen til den ny handleplansperiode kan der konstateres en række væsentlige problemstillinger omkring Næstved Museum, som må søges løst. I de fleste tilfælde er der tale om ældgamle problemer, som er beskrevet i handleplan efter handleplan – uden at det har ført til løsninger. Derfor skal problemerne anføres endnu engang i håb om, at der endelig kunne ske fremskridt på museumsområdet i lyset af den seneste kommunalreform og den nytænkning, der følger af denne.

Kustodeproblemet

Ved udarbejdelsen af handleplan for 2008 og 2009 befinder Næstved Museum sig i en situation, hvor man på trods af alle politiske intentioner er sat voldsomt tilbage i driften som direkte følge af kommunalreformen.

Museets hidtidige personale på ca. 15 mand er nærmest halveret, idet 6-8 henviste fuldtidsstillinger, som gennem mange år har været bevilget af først Næstved Kommune og flere af omegnskommunerne, i de senere år af Storstrøms Amt, blev nedtrappet og med udgangen af 2006 endelig lukket.

NÆSTVED MUSEUM

Museet var derfor nødsaget til at lukke udstillingerne fra 1. januar i en vinterlukning, som kom til at vare 3 måneder. Da det ikke lykkedes at finde en løsning på problemerne, og da museet som statsanerkendt museums er forpligtet til at holde åbent på forud bekendtgjorte tidspunkter, valgte museet at genåbne sine udstillinger fra 1. april. Museet måtte basere genåbningen på nogle af de resterende 8 fastansatte medarbejdere, som alle har mange andre opgaver. Samtidig var det afgørende for ledelsen, at de få fastansatte ikke skulle bruge deres sparsomme arbejdstid på at afspadsere for weekendvagter. Disse hensyn medførte en reduceret, annonceret åbningstid ”mandag – torsdag kl. 10-14”.

Resultatet er altså, at Næstved Museums udstillinger indtil videre er lukket fredag, lørdag og søndag og alle helligdage!

Det er endnu ikke i skrivende stund lykkedes at finde en varig løsning på problemerne, selv om der er udfoldet store anstrengelser og brugt mange ressourcer på mødevirksomhed med så godt som alle politiske og administrative niveauer i Næstved Kommune og med ansøgninger til samme instans.

Det er en klar forudsætning for handleplanen 2008-09, at kustodeproblemerne løses i løbet af 2007, således at museets to afdelinger er genåbnet i fuldt omfang senest fra 1. januar 2008. Dette må ske enten ved, at der er etableret en fuldt funktionsdygtig henvisningsordning som tidligere, men nu igen finansieret af Næstved Kommune – eller, hvad museet helst ser, at museets driftsbevillinger er øget, så museet kan besætte de 3 fornødne fuldtidsstillinger, der er nødvendige til formålet. Målet er et statsanerkendt Næstved Museum, der er åbent tirsdag til søndag kl. 10-16, hvorved museets udstillinger igen vil kunne betegnes som tilgængelige for publikum.

Nyere tid og Kunsthåndværk

Et andet voldsomt problem er den mangeårige mangel på en museumsinspektør, der kan varetage emneområderne ”Nyere Tid” og ”Kunsthåndværk”. En sådan museumsinspektør har været på ønskesedlen siden 1979, men der har endnu aldrig været råd til denne ansættelse.

Det intensiverede samarbejde med Næstved Kommune omkring planer, miljø, grunde og ejendomme understreger kraftigt behovet for denne stilling, som reelt ikke kan undværes længere.

Den ny museumsinspektør vil efter vor plan bl.a. komme til at samarbejde tæt med arkivarerne i kommunen om dokumentation og indsamling, forskning og formidling af nyere og nyeste tid.

Den ny museumsinspektør skal samtidig varetage og udvikle emnet kunstindustri og kunsthåndværk som et typisk lokalt udslag af arbejdet med nyere og nyeste tid. Ikke mindst Holmegaard Glasværk fra 1825 og Kählers keramik fra 1839 er oplagte arbejdsområder for det intensiverede arbejde med lokal kunstindustri og kunsthåndværk.

Sekretær og registrator

Med henblik på at frigøre ressourcer hos det faglige personale ønsker museet at få mulighed for at ansætte en sekretær, som samtidig forudsættes at kunne varetage væsentlige dele af det lovfæstede registreringsarbejde vedrørende museets samlinger. Begge disse opgaver udføres i dag primært af museumslederen, som dermed har væsentlig mindre tid til at arbejde med museumsledelse og middelalderarkæologi, end rimeligt er.

NÆSTVED MUSEUM

Huslejeproblematikken

Fra Næstved Kommunes ejendomsforvaltnings side har vi i foråret 2007 set forslag til en lejekontrakt på 556.000 kr. i husleje plus 180.000 kr. a conto for varme, el og vand for vort fjernmagasin, som kommunen hidtil har stillet frit til museets rådighed siden 1992. Kontrakten blev videresendt til kommunens kulturforvaltning.

Hvis man går videre med en synliggørelse af Næstved Kommunes nuværende omkostninger ved at huse Næstved Museum, ville vi få et udmærket grundlag for at vurdere økonomien i at erstatte de eksisterende lokalelejemål med et nyt, samlet lejemål i et til formålet opført nybyggeri. Næstved Museum kunne derfor se en fordel i at få opklaret den årlige husleje i alle de lokaler, som kommunen nu stiller til rådighed for museet.

Driftsbevillinger til nabokommunen!

En absurditet i forbindelse med kommunalreformen består i, at Næstved Kommune i 2007 og 2008 årligt sender 120.000 kr. til Sydvestsjælland Museum i Sorø for en museumsdækning i Gamle Fuglebjerg Kommune, som Næstved Museum overtog 1. januar 2007! Næstved Museum har således fået større ansvarsområde og flere opgaver uden økonomisk dækning – samtidig med, at museet har mistet halvdelen af sit personale!

NÆSTVED MUSEUM

1. indsamling

Museet sætter efter behov og evne ind med udvalgte **undersøgelser**, som dokumenterer de områder af lokalsamfundet, der står foran radikale ændringer. Det gælder arkæologiske undersøgelser, men også etnologisk/historiske undersøgelser i museets arbejdsområde.

Inden for nyere tid kan der påregnes **gravminderegistrering** på kirkegårde, som efter aftale med provstiet vil blive udført af projektansat arbejdskraft ved hjælp af midler fra de menighedsråd, som accepterer at få arbejdet med gravminderegistreringen udført på deres respektive kirkegårde efter tilbud fra museet.

Vi fortsætter linien med **erhvervelser** af udvalgte genstande til den nødvendige supplerings af museets samlinger, ligesom vi fortsat tager imod udvalgte, relevante genstande, der tilbydes museet som gaver. Formålet er at leve op til museumslovens §2, som pålægger museet bl.a. gennem indsamling at virke for sikringen af Danmarks kulturarv.

Museet vil fortsat arbejde for, at Næstved Kommunes **Kählersamling**, som gennem 30 år siden 1977 har været deponeret i og forvaltet af Næstved Museum som led i museets almindelige drift, permanent overdrages til Næstved Museum, således at det sikres, at samlingen forbliver udelt i offentligt museumsregi sammen med museets egen Kählersamling. (Sagen perspektiveres af det principielle i den aktuelle sag om Hans Jørgen Knudsens Kählersamling, i sin tid doneret til Røde Led Fonden, som p.t. har sat samlingen til salg for at finansiere bevaringen af bygningsmassen i Røde Led. Parallellen til vor situation ligger ikke mindst i, at samlingen i en del år har været forvaltet af Sydsjællands Museum.)

2. Registrering

Museets gamle, håndskrevne protokol er videreført til dags dato. Nytilvæksten indføres således fortsat løbende i den håndskrevne protokol, som sikkerhedskopieres ved årets slutning.

Siden 1992 er **nytilvæksten** digitaliseret i den nationale database Regin, og dette arbejde videreføres løbende, når nye genstande indkommer. Nyindgåede genstande fotograferes digitalt, og billederne kobles løbende til indføringerne i Regin og Museernes Samlinger.

De hidtil digitaliserede genstande er fordelt på foreløbig 1.900 sager, som alle i henhold til krav fra Rigsrevisionen er frigivet til publicering via Regin og dermed er tilgængelige for alle via adressen www.kulturarv.dk/mussam.

Sideløbende arbejdes der med en digitalisering af de ældre dele af protokollen (1917-1991) i det tempo, som dagligdagen muliggør. Dette arbejde tager afsæt i den storstilede indsats, som museet gjorde i årene 1992-95, hvor oplysningerne om ca. 15.000 genstande fra de ældre samlinger blev digitaliseret i forbindelse med en grundig revision på grundlag af genstande og protokoltekster. Digitaliseringen af de gamle numre fortsætter, og vi har p.t. arbejdet os tilbage gennem årene til indføringerne fra 1983.

Arbejdet med at koble 12.000 gamle, **digitale fotografier**, optaget i årene 1992-95, til de tilhørende indføringer af museumsgenstande udføres hen ad vejen, når tid haves, idet processen, som omfatter en vis automatisk redigering af de gamle, digitale billeder, er ganske langsommelig.

Vi arbejder sideløbende med at inddatere museets **billedsamling** i registrerings-programmet MUSDAT.

Museet viderefører registreringerne af gravsteder og **gravminder** på kirkegårde i museets arbejdsområde (Næstved Provsti = Næstved Kommune) med anvendelse af det digitale program gravminde.dk. Formålet er i henhold til lovgivningen at kunne udpege fredningsværdige gravminder samtidig med, at der skabes et overblik over dette vigtige kulturhistoriske emne. Fuglebjerg Kommunes 10 sogne inddrages i arbejdet, således at der er tale om gravminderegistrering på ca. 45 kirkegårde. Arbejdet med de første 7 kirkegårde har været udført af Palle Birk Hansen (Karrebæk og Fensmark), Margit Baad Pedersen (Glumsø, Sandby, Vrangstrup og Tyvelse) og Helle Ålsbøl (Fodby). Susanne Outzen har fra 2006 overtaget dette arbejde og har indtil nu gennemført registreringen på en lang række kirkegårde (Holme-Olstrup, Toksværd, Hammer, Vester Egesborg, Bavelse, Vallensved og delvis Everdrup).

Museets registrant over samtlige **vand- og vindmøller** i museets arbejdsområde er netop ajourført af Susanne Outzen med bidrag fra Bertil Larsen og Svend C. Dahl. Registranten er ved at blive ajourført på museets hjemmeside med kortoversigt.

En fotoregistrering over **kirkeinventar** på lofterne i Næstved Kommunes kirker er gennemført af Hanne og Lars Hansen. Registranten er tilgængelig for interesserede på museets hjemmeside.

3. Bevaring

I 2006 blev der taget skridt til udarbejdelsen af en detaljeret sikkerhedsrapport over samtlige museets lokaler med hensyn til tyveri, brand og vandskader m.m. Rapporten udarbejdes af Næstved Kommunes sikkerhedskonsulent Rune Hernø for Næstved Kommunes sikkerhedsrådgiver Steen Nedergaard Jensen. Rapporten forventes færdig i 2007, og dens resultater implementeres fra 2008 og frem, indtil der er opnået et tilfredsstillende sikkerhedsniveau på Næstved Museum på alle områder.

Det konserveringsmæssige efterslæb i museets samlinger er stort, og den konserveringskrævende tilvækst er omfattende. Museet tegner derfor hvert år mindst 12 andele i Bevaringscenter Næstved (tidligere Storstrøms Konserveringscenter) med henblik på at få konserveret dels akut nødlidende dele af de gamle samlinger, dels nye genstande i forbindelse med, at de indgår i museet.

Ud over de mindst 12 andele kan der komme særlige opgaver med egen finansiering i forbindelse med fx arkæologiske undersøgelser.

NÆSTVED MUSEUM

4. Forskning

Næstved Museum er som de øvrige statsanerkendte museer en forskningsinstitution på de vilkår, som lovgivning og bevillinger giver.

Museets forskning er uløseligt bundet til de daglige opgaver og udløses typisk af undersøgelser, indsamling, testamentariske gaver, erhvervelser og formidling. Et egentligt detaljeret forskningsprogram er der p.t. hverken personale eller økonomi til at opstille endelige gennemføre.

Museets forskning vil også i 2008-09 blive foretaget som led i den daglige drift. Visse mindre forskningsopgaver udføres som led i museets lokale arbejde med indsamling, undersøgelser og formidling, medens andre forskningsopgaver vil blive søgt udført som led i et netværksarbejde med nabomuseer.

Det mandskab, som p.t. står til rådighed for det videnskabelige og pædagogiske forskningsarbejde, omfatter:

- museumsleder og -inspektør, cand. mag. i middelalderarkæologi og forhistorisk arkæologi
- museumsinspektør, cand. mag. i forhistorisk arkæologi
- projektansat museumsinspektør de facto, cand. mag., middelalderarkæologi, arkitektur
- museumsformidler, seminarieuddannet folkeskolelærer

I budget 2008 indgår forslag om ansættelse af

- *museumsinspektør, fx cand.mag. i historie/etnologi og kunsthistorie*

som efter planen skal varetage arbejdet med nyere tid og med kunsthåndværk. Den ny inspektør vil glide ind i museets forskningsteam med de interessefelter, som pågældende har.

I budget 2008 indgår også forslag om ansættelse af

- *sekretær/registrator*

til nødvendig aflastning af det videnskabelige personale, som dermed får mere tid til forskning, der igen er en forudsætning for formidling.

Herluf Trolle og Birgitte Gøyes Bibliotek

Dette projekt, som finansieres af Næstved Museum, Kulturarvsstyrelsen, Herlufsholm Stiftelse samt en række fonde, har til hensigt at publicere det unikke renæssancebibliotek, som ejes af Herlufsholm Stiftelse. Arbejdet udføres af museumsinspektør de facto Susanne Outzen. Lykkes det ikke at afslutte projektet med publikation i 2007, vil det blive gennemført i 2008.

Digital Kortlægning af Næstveds Arkæologi

Museets medarbejdere er ved at opbygge en detaljeret GIS-baseret kortlægning i MapInfo over samtlige kendte arkæologiske udgravninger med erkendbare strukturer i den gamle middelalderby Næstved. Denne kortlægning er et lokalt supplement til Kulturarvsstyrelsens generelle kortlægning over fortidsminder i Danmark. Kortlægningen vil for første gang give os et samlet overblik over den middelalderlige bys gader, stræder, pladser, huse, brønde og bolværker. Kortlægningsarbejdet er indledt i 2006 ved Liselotte Uhrenholt og foreløbig afsluttet i 2007 af Susanne Outzen. Kortlægningen ajourføres fremover løbende.

NÆSTVED MUSEUM

Sjællands Middelalder – Hvideslægten og Bodilslægten

Det i 2006 indledte samarbejde med Historiens Hus Ringsted Museum og Arkiv, Sydvestsjælland Museum, Kalundborg Museum, Odsherreds Museum, Holbæk Museum og Nationalmuseet søges videreført i 2008 og 2009 under den anførte arbejdstitel. Formålet med projektet er at undersøge relationerne mellem de to nævnte slægter og deres spor i det sjællandske landskab.

Keramikgruppen Varde-Næstved-Rønne

Museet deltager i et samarbejde med Bornholms Museum og Varde Museum om keramik fra de tre vigtige samlinger af keramik fra Kähler (Næstved), Ipsens Enke (Varde) og Hjorth (Rønne). Gruppens første resultat var katalog 2005 og vandrestilling 2005-2006 om de tre virksomheder fra deres respektive begyndelse til ca. 1890. Der planlægges en ny fælles udstilling i 2009 om perioden 1890-1920.

Svend Hammershøi – en kunstner og hans tid

Næstved Museum indgår i en projektgruppe med Skovgaard Museet i Viborg og Øregaard Museet i Hellerup om Svend Hammershøi. Projektet, som delvis finansieres af de 3 museer, delvis er baseret på fondsmidler, resulterer i en udstilling, som vises på de tre museer, og i en ny bog. Næstved Museum deltager i sagens natur med den keramik, som Svend Hammershøi designede for og udførte ved Kählers Fabrik i Næstved.

Idrættens og sportens historie i Næstved og Omegn

Historisk-etnologisk undersøgelse af idrættens og sportens historie i industribyen Næstved og de omgivende landsbyer. Museets samlinger rummer en del eksempler på effekter med tilknytning til emnet, men en målrettet indsamlingsindsats vil kunne supplere dette materiale i betydelig grad. (Dette projekt er et blandt flere mulige, som en ny museumsinspektør kan tage fat i direkte efter sin ansættelse. Projektet vil være en interessant indfaldsvinkel til Næstved-egnen – såvel by som opland - som industrisamfund fra ca. 1850 til ca. 1950 med glidende overgang til vor tids informationssamfund.)

Bygningskulturens og Arkitekturens Dag

I 2004 indledtes et fagligt samarbejde mellem museets leder Palle Birk Hansen, arkitekt Birgit Rasmussen og arkitekt Ole Kjærulff om markering af den nationale begivenhed Arkitekturens Dag 1. oktober i Næstved. Siden er arbejdet udvidet til også at inkludere Bygningskulturens dag i september. Gruppen blev i 2006 udvidet med arkitekterne Eva Sara Rasmussen og Jens Trædmark. Samarbejdet videreføres i 2008-09. De kommende arrangementer tænkes i stigende grad bygget på egentlig forskning i arkitekturhistorie i Næstved Kommune.

5. Formidling

Indledning

Udstillinger

Det overordnede mål med Næstved Museums udstillingsvirksomhed er at kunne give den besøgende et billede af egnens og byens historie gennem tusinder af år – på national og europæisk baggrund. Hvad karakteriserede denne egn udvikling siden istiden? Hvordan udviklede Næstved og dets opland sig gennem de sidste 1.500 år?

De eksisterende udstillinger i Helligåndshuset lever ikke op til denne overordnede målsætning, idet de højst giver et kalejdoskopisk indblik i visse aspekter ved den historiske udvikling.

Museets bestyrelse har derfor i 2006 nedsat et udvalg, der orienterer sig i nye udstillinger på andre museer for at nå frem til en række anbefalinger i arbejdet med at renovere museets udstillinger.

Der er behov for en renovering af museets udstillinger med fokus på fire emner:

1. Næstvedegnens historie i 12.000 år siden istiden
2. byen Næstveds historie i 1.500 år,
3. Kähler-dynastiets og Kähler-keramikens historie siden 1839
4. muligheden for at vise store og gode særudstillinger.

Det ligger fast, at museet vil opbygge den ny formidling af Næstvedegnens kulturhistorie med først og fremmest originale museumsgenstande, suppleret med oplevelsesbefordrende rekonstruktioner og garneret med databaser med internet-adgang og – for de særligt interesserede - læsesalstilgang til opdateret viden i håndbogsbibliotek. Museet skal ikke være et oplevelsescenter, men **museet skal være fuldt af oplevelser.**

Samtidig må det erkendes, at de lokalemæssige rammer for nye udstillinger ikke er optimale i de gamle fredede bygninger. En pragmatisk løsning på problemet kan være – med støtte fra Næstved Kommune - at nyindrette Helligåndshuset med skyldig hensyntagen til adgang for alle, også handicappede (forudsætter indbygning af elevator), idet de nyistandsatte lokaler indrettes som en suite af kortere- og længerevarende særudstillinger over varierende emner, der tilsammen giver indblik i byens og egnens historie. Konceptet er under udvikling under arbejdstitlen ”100 Fortællinger af Næstveds Historie”. Hermed vil man kunne løse det akutte behov for nye udstillinger og bedre adgangsforhold, men fortsat mangle den samlede, let overskuelige oversigt, som man gennem årene har kunnet ønske.

Tilsvarende føler mange et behov for en væsentlig større udstilling af Kähler-keramik med fokus på de mange kunstnere og de forskellige perioders produktion, end det er muligt i dag i de små, intime rum i Boderne.

Museet har derfor på det overordnede plan brug for en udvidelse med nye lokalemæssige rammer, der kan indrettes rationelt til de store udstillinger af byens og egnens kulturhistorie og det lokale kunsthåndværk, herunder ikke mindst Kählers keramik, som byens og egnens historie og museets samlinger tilsiger.

NÆSTVED MUSEUM

Skitseprojekt til nyt museum

Derfor er der af arkitekt og bestyrelsesmedlem Ole Kjærulff i samråd med museumslederen udarbejdet et skitseprospekt til en ny bygning, der kan samle alle Næstved Museums funktioner under ét tag: administration og bibliotek, auditorium og skoleformidling, faste udstillinger og særudstillinger, kiosk og café, værksteder og magasin.

Der er ikke taget stilling til, hvor Ny Næstved Museum skal ligge, men en mulighed er at bygge det ved havnen på bysiden af Ny Maglemølle. En anden mulighed er at indrette det i selve den resterende bygningsmasse efter Ny Magle Mølle Papirfabrik.

Der kan tænkes andre muligheder, men det er vigtigt at lokalisere museet i Næstved for ikke at dræne byen for attraktioner.

Skitseprojektet er blevet præsenteret for Næstved Museumsforening og vel modtaget dels på museets fødselsdag 29.03.2007, dels på generalforsamlingen 2007.

Sideløbende vil der med store udstillinger i nye rammer blive mulighed for at formidle de på landsplan enestående bygninger Helligåndshuset og Boderne på nye måder. Som udstillingsannekser under Næstved Museum vil de to bygninger i sig selv og med passende indslag af originale museumsgenstande, rekonstruktioner og levendegørelse kunne fortælle historien om henholdsvis Helligåndshuset som middelalderlig forsorgsinstitution og Boderne som middelalderligt boligkompleks med høj status.

Man kunne også forestille sig, at de to bygninger som annekser til museets udstillinger samtidig kunne give rum til fx kammerkoncerter i Helligåndshuset og til egnsteater for børn i Boderne. Gennem mange år har Næstved Museum bevist, at de store sale kan bruges med fordel til sådanne arrangementer som "Næstveds supplerende Kulturhus".

Samarbejde

Et nyt museumsbyggeri kunne eventuelt etableres i lokalefællesskab med en række andre institutioner:

- Næstvedegnens Lokalhistoriske Arkiv? (sammen med museet: Kulturhistoriens Hus)
- Innovationshuset?
- Næstvedegnens Udviklingsselskab?
- Turistkontoret?

Til svarende kunne man forestille sig, at foreningslivet kunne leje foredragssalen i det ny museum.

Fri adgang

Museet har siden 01.10.2005 tilbudt gratis adgang for alle til museets udstillinger. I 2005 gav det en fremgang i besøgstallet på 27%, i de første to måneder af 2006 en fremgang på 100%.

I modsat retning virkede det, da vi i april 2006 blev tvunget til at indskrænke åbningstiden, som i dag er reduceret til mandag – torsdag kl. 10-14. Årsagen var, at de henviste kustoder, som museet har fået visiteret til at løse opgaven siden 1983, forsvandt med kommunalreformen.

Vi har samme erfaringer med fri adgang her som alle andre museer, der prøver: folk kommer hyppigere i kortere besøg, man bruger altså museet på en anden måde til korte besøg, hvor man ser et enkelt afsnit af udstillingen eller måske nogle enkelte værker – til gengæld kommer man tiere! Den fri adgang videreføres foreløbig i 2007 og gøres permanent ved først givne lejlighed.

NÆSTVED MUSEUM

I mellemtiden samles kræfterne om at forsøge at genåbne museets afdelinger i rimeligt omfang, hvorved forstås tirsdag til søndag kl. 10 til 16 i begge afdelinger.

Udstillinger 2008 og 2009

Foreløbig er følgende særudstillinger planlagt:

Boderne 2008:

Dorthe Wolff Sørensen – skulptur i træ, B9 forår

Svend Hammershøi – en kunstner og hans tid, B9 15.08. – 26.10.2008

Boderne 2009:

Kähler, Ipsen og Hjorth 1890 – 1920, B9

I 2007 afprøver Næstved Museum et koncept med særudstillinger af Kähler-keramik på Holmegaard Glasværks ny afdeling for Kähler-keramik i Fensmark, som er under opførelse. Det er dog vigtigt for Næstved Museum at fastslå, at den gamle Næstved-virksomhed Kähler som grundregel bør formidles i den by, hvor fabrikken har virket i 4 generationer på adresser i Kindhestegade og på Käblersbakken. Museet har derfor ingen planer om at opgive udstillingerne af Kähler-keramik i museets egne lokaler. Særudstillinger i Fensmark vil forblive et supplement til de faste udstillinger i Boderne.

Skoleformidling

Museet vil fortsat udvikle den ny indsats ved museumsformidleren, som vi siden 2000 har etableret ved hjælp af amtslige ophjælpningstilskud, egne midler og kommunale driftsmidler. Kontakten til skolerne og de øvrige børneinstitutioner i området er nu godt etableret og holdes ved lige.

Det er målet at tilbyde børn og unge i skole og fritid kvalitetsprægede kulturtilbud, fx ved

- at videreføre samarbejde med daginstitutioner, folkeskoler og gymnasier
- at skabe fritidstilbud for børn og unge, bl.a. ved hjælp af museets børneklub og temadage
- at indgå i det forstærkede børnekulturarbejde i Næstved Kommune

Museet vil sideløbende udbygge formidlingsindsatsen over for **andre samfundsgrupper**, f.eks.

- voksne besøgende, fastboende som gæster
- særlige grupper som lærerstuderende, etniske grupper, ældregrupper

Museet fungerer som et supplerende **kulturhus** i Næstved. Museet vil styrke formidlingsarbejdet ved hjælp af tæt kontakt til andre kulturinstitutioner i museets arbejdsområde som f.eks. bibliotekerne, arkiverne i Næstved Kommune, Grønnegades Kaserne Kulturcenter, Rønnbæksholm Kunst- og Kulturcenter og Børnekulturhuset.

Museumsrødderne – Næstved Museums børneklub

Museumsformidleren fortsætter arbejdet med Museumsrødderne – museets klub for børn og unge. Museumsformidleren sammensætter et bredt program af interesse for børnene mellem ca. 7 og ca. 14 år. Klubben har plads til ca. 15-20 medlemmer ved møderne i Helligåndshuset. Der er derudover venteliste til klubben.

NÆSTVED MUSEUM

Foredrag 2008 og 2009

Foredragsserier (alene eller i samarbejde med LOF) i Storsalen i Boderne:

- februar
- november

Publikationer

Liv og Levn 22 - 2008

Liv og Levn 23 - 2009

ISSN 1603-6638 "Nyt fra Næstved Museum"

Museets meddelelsesblad til Næstved Museumsforenings medlemmer og børne- og uddannelsesinstitutioner i museets arbejdsområde.

Projekterede bogudgivelser:

Herluf Trolle og Birgitte Gøyes Bibliotek

v. Susanne Outzen red. (2008 om ikke publiceret allerede i 2007)

Hugo Matthiessen: Næstved.

Som led i et landsdækkende dokumentationsprojekt besøgte museumsinspektør Hugo Matthiessen, Nationalmuseet i 1914 Næstved med sit kamera for at fotografere byens huse og gader. I 1923, 1926 og 1927 supplerede han registreringen med fotografier af Helligåndshuset og Kompagnihuset i forbindelse med de da pågående restaureringer. Vi planlægger at udgive disse fotografier i en bog med korte tekster ved Palle Birk Hansen. Bogen skal indgå i den landsdækkende serie, som Jens Velleu udgiver på forlaget Hikuin. Museet skal selv finde midler til udgivelsen og beholder selv indtægten. Det 1. eksemplar har længe været bestilt af en herre i Hjørring!

Næstved Krucifiks-mesterens Værksted

Et billedskærerværksted i Næstved (tidligere kaldet Store Fuglede-mesterens Værksted) i begyndelsen af 1500-årene har leveret en lang række værker til kirker i og omkring Næstved. Næstved Museum rummer 2 vigtige værker, nemlig korbuekrucifikset, som kaldes Vejlø-krucifikset (som dog efter sin størrelse at dømme muligvis oprindelig har hængt i en af de store bykirker som Gråbrødrenes eller Sortebrødrenes klosterkirker eller Sct. Peders Kirke) og altertavlen fra en kirke under Gavnø. Det er tanken at lave et katalogværk i stil med Liv og Levn 13 – 1999 om Næstved Madonnamesterens Værksted.

Hans Lauridsen Malers Værksted

Et malerværksted fra 1600-årene i Østergade, Næstved har leveret en lang række epitafier og tilsvarende malerier af høj kvalitet. Værkstedets værker granskes nøje i et projekt, som forudsættes udført i samarbejde med konservator Karin Westergaard, Nationalmuseets Bevaringsafdeling, som har restaureret en række af disse malerier. Der er sandsynligvis indblandet flere hænder i værkstedet. Resultatet af forskningen publiceres i et katalogværk.

NÆSTVED MUSEUM

Gotiske Gavle i Næstved. Et oversigtsværk med foto og tegning af samtlige kendte ca. 15 gotiske gavle i Næstved-området med tekst ved Palle Birk Hansen. Turistforeningen har i marts 2006 givet tilsagn om at ville støtte udgivelsen økonomisk.

Årlige arrangementer i 2008 og 2009

- Børnekulturugen i maj
- Middelaldermarked i Karrebæksminde i pinsen
- Historiens Dag i juni
- Bygningskulturens Dag i september
- Arkitekturens Dag 1. oktober
- Museets Høstmarked onsdag i efterårsferien
- Museets Julemarked i december

NÆSTVED MUSEUM

6. Personalia

Bestyrelsen:

For Næstved Museumsforening:

Inger Rørbech	formand
Ole Madsen	næstformand
Lillian Kristensen	kasserer
Ole Kjærulff	4. medlem af FU

Kjeld Manniche

Find Svendsen

For Næstved Kommune

Birgit Lund Terp

Carsten Bering

For medarbejderne:

Jens Olsen

Fastansatte medarbejdere:

Palle Birk Hansen	museumsleder og museumsinspektør, cand.mag.
Birgitte Borby Hansen	museumsinspektør, cand. mag., administration af arkæologi
Charlotte Ring	museumsformidler, skoletjeneste
Nanna Funch	kontorleder, økonomi og administration
Lone Andersen	kontormedhjælper, telefon, kiosklager m.m.
Peter Randrup	museumsforvalter, lokaler, udstillinger, magasin, kustode
Kirsten Hansen	museumsassistent, rengøring, kustode
Jens Olsen	museumstekniker, fotograf, layouter, tegner, billedredaktør

Projektansatte medarbejdere:

Susanne Outzen	museumsinspektør de facto, cand. mag., diverse projekter
Kim Christoffersen	udgravningsassistent, ad hoc fra sag til sag

Frivillige medarbejdere:

Elsa Mortensen	museumsformidler, børneinstitutioner
Henny Nielsen	passer Museumshaven
samt	frivillige kustoder i nødstilfælde

NÆSTVED MUSEUM

7. Lokaler

APV (arbejdspladsvurdering)

Museets medarbejdere vil i planperioden ajourføre museets APV og gennemføre de nødvendige ændringer i muligt og fornødent omfang.

Nyt museumsbyggeri

Næstved Museum har som oven for nævnt udarbejdet et skitseprojekt til et nyt samlet museumsbyggeri, der kan løse museets behov for hensigtsmæssige lokaler på en samlet adresse, placeret et sted i byen, hvor publikum også i store busser vil kunne besøge museet og dets udstillinger. Kun da vil museet kunne øge sine besøgstal i et omfang, som gør en forskel. Fra et besøgstal i de senere år på 15-16.000 vil det formodentlig være muligt at øge det til omkring 50.000. (Holmegaard Glasværk noterer et besøgstal på 75.000 pr. år!)

Skitseprojektet er forlods estimeret til at kunne opføres for en samlet pris på ca. 100 mio. kr., hvoraf bygningen udgør ca. 90 mio. kr., indretning og nye udstillinger ca. 10 mio. kr.

Næstved Kommune fortjener et nyt museum!

De to hovedemner i museets nye udstillinger skal være:

- Næstved-egnens historie siden istiden og byen Næstveds historie siden jernalder
- Kähler-keramikens historie siden 1839

Disse hovedemner vil kunne være med til at brande Næstved på internationalt plan.

Som en art grundkapital har museet forestillet sig det beløb på ca. 8 mio. kr., som er indskrevet i Næstved Kommunes langtidsbudget til forbedring af museets lokaleforhold i årene 2012-14.

Det må tilsvarende forventes, at Næstved Kommune stiller den fornødne grund til rådighed for et nybyggeri.

Med det rette projekt på den rette placering vil det derefter forhåbentlig være muligt at akkumulere fondsmidler i et omfang, som vil muliggøre projektets virkeliggørelse.

NÆSTVED MUSEUM

I mellemtiden kan der imødeses følgende tiltag i de eksisterende lokaler:

Helligåndshuset

Her skal tekøkkenet sættes i stand fra grunden, idet lokalet er helt nedslidt.

I forbindelse med renovering af de eksisterende udstillinger vil de enkelte rum blive sat nødtørftigt i stand. Det overvejes, om gulvene skal slibes ned eller ej.

Annekset: gulvene trænger til en grundig overhaling med nedslibning og ny lakering.

Boderne

En renovering af tekøkkenet er tiltrængt.

Der arbejdes allerede i 2007 på en løsning af påtrængende problemer med visse gruppers øl- og narkoindtag langs sydsiden af Boderne og pissoirfunktion i museets kælderdøre samt hærværk mod museets døre og vinduer. Parkvæsenet er involveret i problemerne, som i de sidste 20 år har været elimineret af et nu fjernet hegn omkring græsplænen langs Boderne.

Fjernmagasinet

Der vil i planperioden blive behov for flere rulle vogne til billedmagasinet's kompaktreoler. Da hver vogn koster i omegnen af 25.000 kr., er det en udgift, som har betydning i forhold til budgettet.

PBH & IR 06.06.2007

Godkendt af FU 12.06.2007

Godkendt af BS 16.08.2007